

11. 3. 2020

Životní podmínky středočeských domácností v roce 2019

Podle výsledků šetření „Životní podmínky 2019“ patřily příjmy středočeských domácností k nejvyšším mezi kraji, vyšších příjmů dosahovaly pouze domácnosti v hlavním městě. Čistý roční peněžní příjem na člena domácnosti 197 tis. Kč byl o necelé 2 tis. Kč vyšší než celorepublikový průměr. Středočeské domácnosti jsou oproti průměru republiky vícečlenné, vyšší je podíl pracujících členů a vyživovaných dětí, méně je nezaměstnaných a nepracujících důchodců. Častěji, než je průměr republiky, bydlí Středočeši ve vlastním domě v bytech s více místnostmi. I díky tomu patří průměrný podíl výdajů na bydlení z čistého příjmu domácnosti k nejnižším mezi kraji. Přestože středočeské domácnosti dosahují zpravidla příznivějších výsledků v oblasti životních podmínek než tomu je v celé ČR, bývají subjektivní názory domácností častěji negativnější než u celorepublikového průměru.

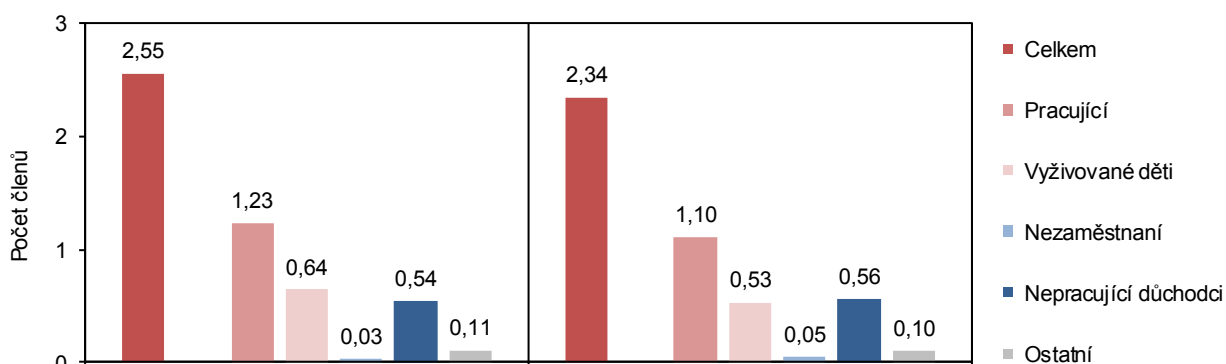
Na základě členství v Evropské unii provedl Český statistický úřad další ročník výběrového šetření EU-SILC o příjmech a životních podmínkách domácností pod názvem „Životní podmínky 2019“¹. Cílem tohoto šetření je dlouhodobě získávat srovnatelná data o sociální situaci domácností, která jsou díky jednotné metodice porovnatelná i s dalšími zeměmi EU.

Šetření se uskutečnilo ve všech krajích ČR. V jeho průběhu navštívili pověřeni tazatelé v celé republice přibližně 10,9 tis. domácností s 79,9% vyšetřeností; ve Středočeském kraji to bylo 1,2 tis. domácností s vyšetřeností 81,4 %. Většina údajů se zjišťovala podle aktuálního stavu v době dotazování, tj. na jaře 2019. Pouze ekonomická aktivita, údaje o peněžních a naturálních příjmech byly zjišťovány za rok 2018.

Charakteristika domácností

V roce 2019 hospodařilo ve Středočeském kraji 524 tis. domácností a v nich 1 335 tis. osob. Na jednu domácnost tak průměrně připadlo 2,55 osob. Středočeské domácnosti patří dlouhodobě k regionům s průměrně vyšším počtem členů, v roce 2019 byl průměrný počet osob na jednu domácnost z mezikrajského pohledu úplně nejvyšší. Početnější domácnosti v ČR zaznamenávají obecně také východočeské a moravské regiony, naopak méně početné domácnosti jsou zpravidla v hlavním městě a severozápadních regionech.

Průměrný počet členů domácnosti celkem a podle ekonomické aktivity

Zdroj: v ýběrov é šetření "Životní podmínky 2019"

KOMENTÁŘ

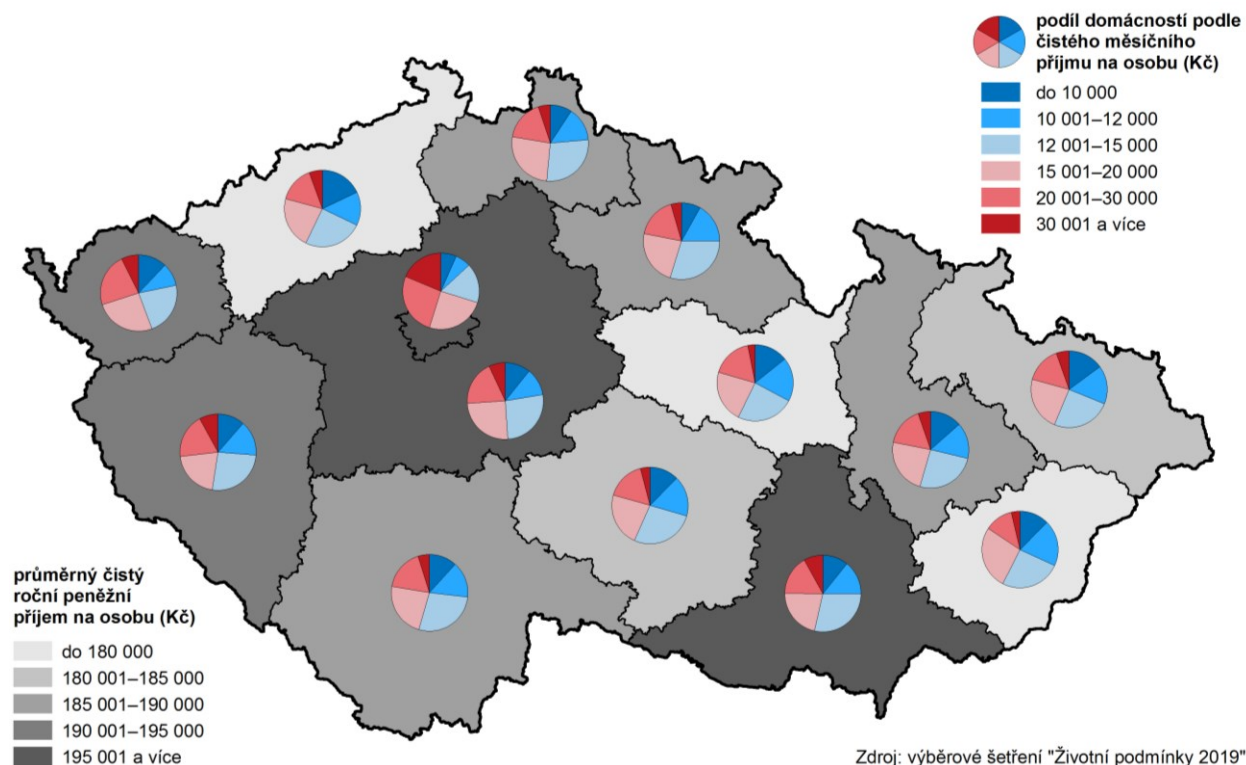
Tyto výsledky korespondují s charakterem regionů ČR; vyššího počtu členů domácnosti dosahovaly zpravidla oblasti venkovského charakteru, naopak nižšího počtu oblasti s vyšším podílem městského obyvatelstva.

V souvislosti s demografickými charakteristikami zaznamenaly středočeské domácnosti v mezikrajském srovnání také nejvyššího průměrného počtu vyživovaných dětí na domácnost (0,64) a v kombinaci s vyšší zaměstnaností zároveň i nejvyššího průměrného počtu pracujících členů v domácnosti (1,23). Naopak průměrné počty nezaměstnaných (0,03) a nepracujících důchodců (0,54) patřily mezi kraje k těm nejnižším.

Příjmy a finanční situace domácností

Příjmy osob a domácností byly zjišťovány vždy za rok předcházející šetření. Hrubý roční peněžní příjem na člena domácnosti činil ve Středočeském kraji v roce 2018 průměrně 236,4 tis. Kč, **průměrný roční čistý peněžní příjem na osobu** dosahoval za kraj výše 196,9 tis. Kč a o 1,0 % přesahoval republikový průměr (195,1 tis. Kč). Nejčastějším příjmovým pásmem, ve kterém se nacházela více než čtvrtina středočeských domácností, byly příjmy ve výši 12–15 tis. Kč na osobu (26,6 % domácností). Podíly domácnosti s vyššími příjmy byly vyšší než průměry ČR, naopak u nižších příjmových skupin byly v porovnání s ČR nižší.

Příjmy domácností podle krajů v roce 2018

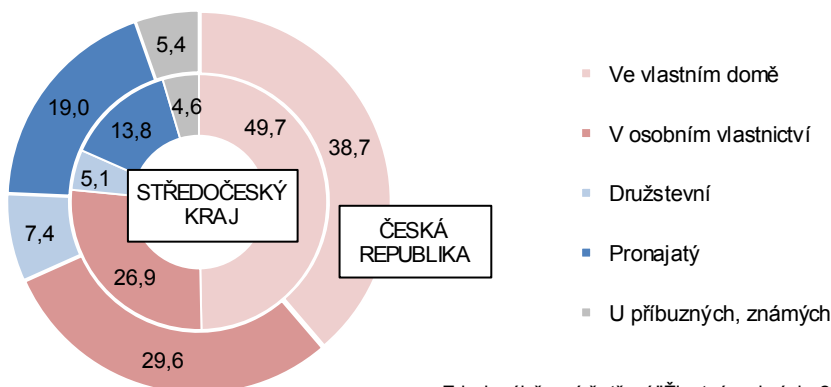
Součástí šetření bylo také zjišťování subjektivních názorů člena domácnosti na socioekonomickou situaci celé domácnosti. Z výsledků vyplývá, že necelá polovina středočeských domácností vycházela se svými příjmy bez obtíží, zbylé domácnosti již měly se svou finanční situací určité obtíže. I přesto, že příjmy středočeských domácností patřily republikově k nadprůměrným, procento domácností, které subjektivně neměly problém svým příjmem pokrýt chod domácnosti (48 %), bylo nižší než procento domácností v celé ČR (57 %).

KOMENTÁŘ

Charakteristika bydlení

Úroveň bydlení patří k základním ukazatelům životního standardu. Téměř polovina domácností v kraji bydlela ve vlastním domě, což odpovídá charakteru bydlení ve Středočeském kraji, tedy skutečnosti, že je zde vyšší podíl bytů v rodinných domech, než je tomu u jiných krajů. Podíly domácností s jinými typy vlastnického poměru k obývanému bytu (osobní, družstevní, pronájem) byly díky tomu naopak celorepublikově podprůměrné.

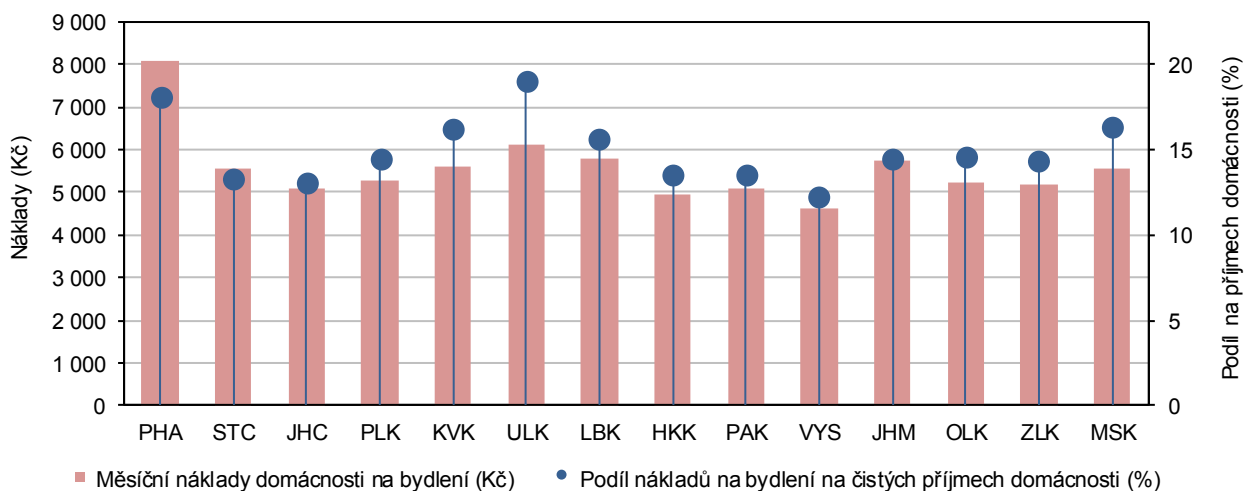
Domácnosti podle vlastnického poměru k obývanému bytu (v %)

Zdroj: výběrové šetření "Životní podmínky 2019"

Náklady na bydlení bývají často pro domácnost jednou z hlavních položek ve výdajích a ovlivňují životní podmínky domácností. Středočeské domácnosti vydaly na bydlení měsíčně průměrně 5 576 Kč, tedy o něco méně než v ČR (5 799 Kč). Náklady na bydlení představovaly z příjmů středočeské domácnosti 13,3 %. To bylo téměř o 2 procentní body méně než u celorepublikového průměru (15,2 %); nižší podíl dosahovaly domácnosti už jen v Kraji Vysočina (12,3 %) a v kraji Jihočeském (13,1 %). Nejvyšší náklady na bydlení vynakládaly domácnosti v hlavním městě (18,1 %) a Ústeckém kraji (19,0 %), tedy v krajích, kde převládá městský typ bydlení spojený s vyššími náklady.

Průměrné měsíční náklady na bydlení domácnosti podle krajů

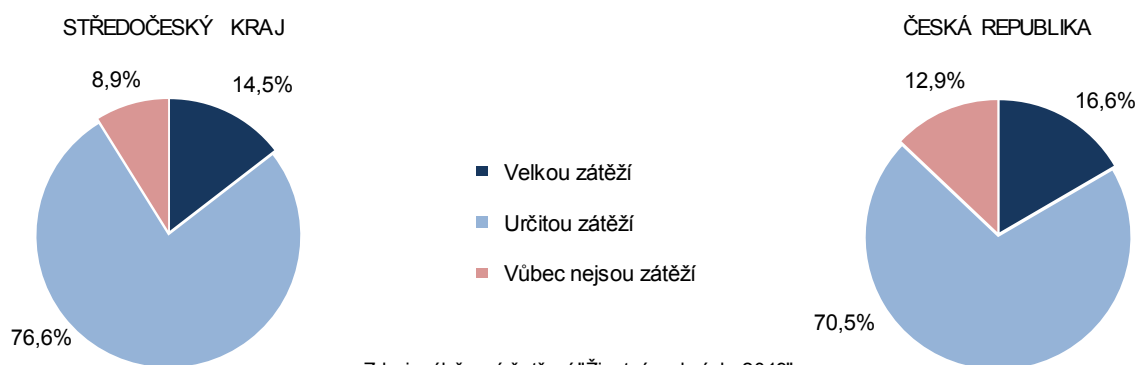

Zdroj: výběrové šetření "Životní podmínky 2019"

KOMENTÁŘ

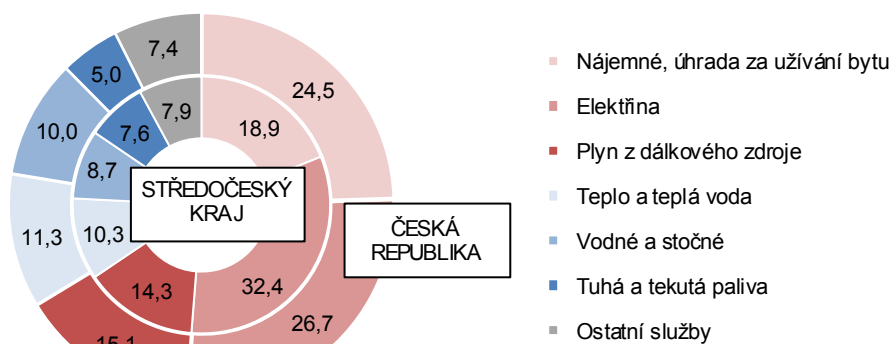
I přesto, že podíl nákladů na bydlení z čistého příjmu domácností patřil v mezikrajském srovnání k nižším, byly dle subjektivního pohledu domácností tyto položky častěji zátěží, než tomu bylo u domácností v celé republice. Podle tohoto pohledu nepředstavovaly náklady spojené s bydlením žádnou zátěž přibližně jen pro každou jedenáctou středočeskou domácnost, zatímco v ČR takovou domácností byla přibližně každá osmá.

Náklady na bydlení domácností (podle subjektivního názoru členů domácností)

Nejvyšší výdajovou položkou na bydlení byly pro středočeské domácnosti poplatky za elektřinu. Měsíční průměr těchto poplatků činil 1 805 Kč, představoval téměř třetinu výdajů za bydlení a byl nejvyšší mezi kraji. Ostatní měsíční poplatky související s bydlením byly zpravidla nižší než celorepublikový průměr, výjimkou byly díky typu bydlení domácnosti v kraji jen poplatky za tuhá a tekutá paliva, které byly vyšší než v celé ČR.

Struktura nákladů domácností na bydlení (v %)

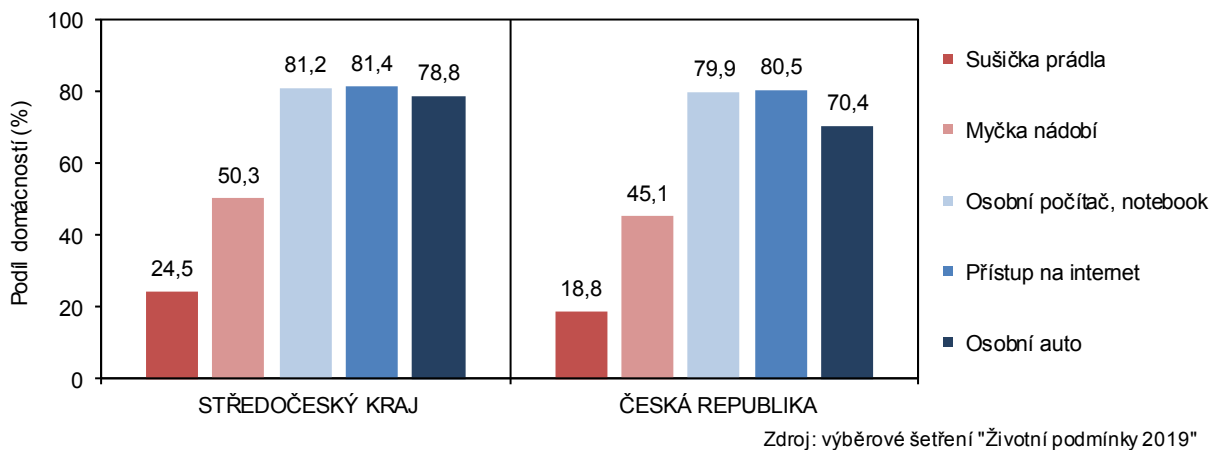

Zdroj: výběrové šetření "Životní podmínky 2019"

Vybavenost domácnosti určitými předměty či spotřebiči typu televizor, pračka, chladnička či mobilní telefon je v současné době samozřejmostí ve všech krajích ČR. U méně častého či luxusnějšího typu vybavení domácnosti (např. sušička prádla, počítač, osobní auto) byl podíl vlastnictví u středočeských domácností zpravidla o něco vyšší než u domácností v celé ČR.

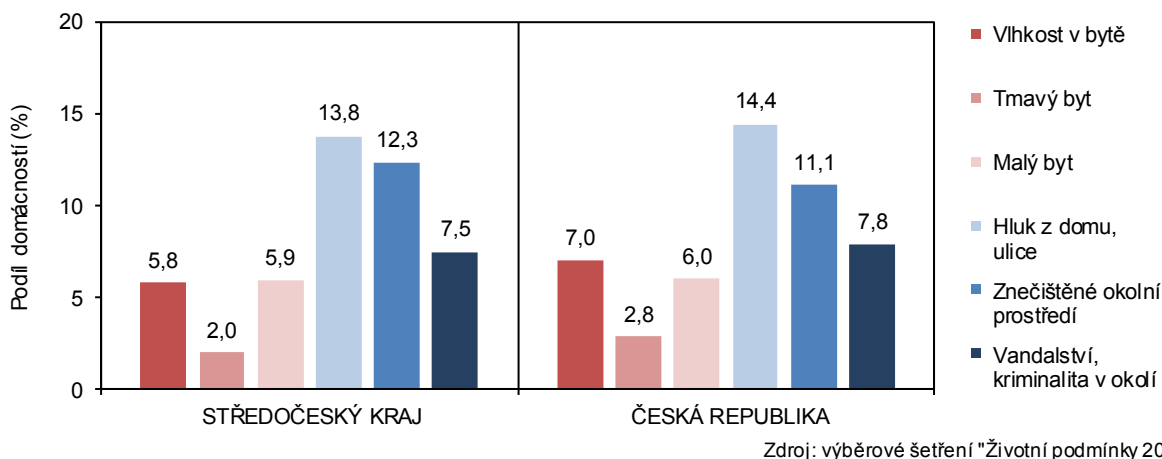
KOMENTÁŘ

Vybavenost domácností vybranými předměty

Při zjišťování životních podmínek obyvatel je nutné neopomenout spokojenost občanů s bydlením. Nejčastějšími faktory, které negativně ovlivňovaly kvalitu bydlení domácností, byl hluk z domu či ulice. Tento faktor uvedlo přibližně 14 % středočeských domácností, o něco méně častěji než tomu bylo u českých domácností celkem. Naopak znečištěné prostředí trápilo středočeské domácnosti více než domácnosti v celé ČR. Negativní faktory týkající se samotného bytu domácnosti (vlhkost a světelné podmínky bytu, velikost bytu) trápily středočeské domácnosti méně než domácnosti v celé ČR.

Negativní faktory ovlivňující spokojenost bydlení (podle subjektivního názoru členů domácností)

Podrobné výsledky šetření jsou uvedeny ve zdrojové publikaci „[Příjmy a životní podmínky domácností – 2019](#)“.

Kontakt:

Bc. Ondřej Junášek
Krajská správa ČSÚ pro Středočeský kraj
oddělení informačních služeb
T 274 054 175
E infoservisstc@czso.cz

KOMENTÁŘ

- ¹ Šetření je realizováno jako čtyřleté, každoročně se obmění část domácností. Výsledky šetření jsou vzhledem k velikosti výběrového souboru reprezentativní jen do úrovně krajů. **Při interpretaci a analýze výsledků šetření je třeba mít neustále na paměti, že jsou zatíženy určitou statistickou chybou (výběrovou i nevýběrovou).**

*Do šetření byly zahrnuty všechny osoby, které v době šetření měly ve vybraném bytě obvyklé bydliště, a to včetně osob dočasně nepřítomných. Toto se vztahovalo i na cizí státní příslušníky a podnájemníky. **Hospodařící domácnost tvoří jedinec nebo skupina osob, které spolu trvale žijí a společně hradí základní a provozní výdaje domácnosti.***